

**Karta ewidencyjna
grobu wojennego**

Gmina: ZBĄSZYŃ

Nr ewidencyjny: 3015064_2

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
GRÓB INDYWIDUALNY	GRÓB POWSTAŃCA WIELKOPOLSKIEGO JACENTEGO JANKA	ZBĄSZYŃ
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria: Powstanie Wielkopolskie 1918-1919	
		<p>Adres wojew. / powiat / gmina WIELKOPOLSKIE / NOWOTOMYSKI / ZBĄSZYŃ</p> <p>ulica / lokalizacja opisowa CMĘTARZ PARAFIALNY, UL. MOSTOWA, (na wysokości adresu ul. Mostowa 10d)</p> <p>Właściciel / zarządca terenu / działka nr Parafia rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej ul. Senatorska 31, 64-360 Zbąszyń / 301506 4.0001.1050</p> <p>Kwata, rząd / ewent. lokalizacja opisowa, GPS ok. 30 m na zachód od drewnianej kaplicy, bezpośrednio przy alejce biegnącej wzdłuż całego cmentarza. GPS: 52°15'08.1"N 15°55'02.8"E (52.252250, 15.917444)</p> <p>Podstawowa informacja o pochowanych POWSTAŃCY WIELKOPOLSCY - Jacenty Janek rozstrzelany przez Grenzschutz w 1919 r., - Franciszek Kałek, poległy w 1919 – miejsce pochówku lub upamiętnienie symboliczne</p> <p>Datowanie Tablicę na grobie (lub cały nagrobek) ufundowano w 1934,</p> <p>Forma ochrony GRÓB WOJENNY</p> <p>Wymiary (szer., głęb., wys.) Rozmiar całego pomnika nagrobnego: szer. 249 cm x gł. 242 cm; wysokość ściany/steli od podstawy nagrobka: 217 cm, szerokość max. 187 cm, gr. 16 cm; słupki 10 cm x 10 cm x 53 cm; tylne słupki: 18 cm x 18 cm x 53 cm; tablice: na ścianie/steli: 108 cm x 30 cm, pozioma: 60 cm x 50 cm.</p> <p>Material Elementy wykonane z granitu oraz murowane</p>
 		

¹ grób wojenny indywidualny/ ...zbiorowy/ kwata / grób rodzinny / pomnik / tablica / ...

Szkic sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje
 <p style="text-align: right; font-size: small;">Źródło podkladu dla szkicu: © autorzy OpenStreetMap</p>		<p>Nad mogiłą góruje wysoka, zbliżona kształtem do półelipsy, murowana ścianka. Na niej umieszczono w owalnym wgłębieniu krucyfiks oraz słowa: „R.I.P. ZA OJCZYZNE”, poniżej tablica granitowa z następującą inskrypcją:</p> <p style="text-align: center;">Bohaterom Powstania Wielkopolskiego z roku 1918/19 ś.p. Franciszkowi Kalkowi ur. 3.9.1893 r. w Porażynie ś.p. Jacentemu Jankowi ur. 24.8.1881 r. w Przyprostyni, rozstrzelanemu przez grenszuc za sprawy narodowe Współtowarzysze broni oraz wdzięczne obywatelstwo.</p> <p>Na drugiej, poziomej, tablicy znak Towarzystwa Powstańców i Wojaków oraz inskrypcja:</p> <p style="text-align: center;">Poległym dla chwały Ojczyzny w roku 1918–1919 Tow. Powstańców i Wojaków „Kościuszki” Zbąszyń zał. 22.3.1922. W pamiętnym roku 1934.</p> <p>Mogiła obramiona granitowymi współczesnymi słupkami, połączonymi łańcuchami, wewnątrz obramienia, nad mogiłą – płyty granitowe.</p>
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.
1. stan b. dobry (stan na maj 2026 r.)	<ol style="list-style-type: none"> W. Olszewski, Ł. Jastrząb „<i>Lista strat Powstania Wielkopolskiego od 27 grudnia 1918 roku do 8 marca 1920 roku</i>”, Koszalin 2009, s. 158, 176 P. Anders „<i>Miejsca pamięci Powstania Wielkopolskiego</i>”, Poznań 2010, s. 213 L. Kapela <i>Jak powstał i działał Heimatschutz</i>, Poznań 1919. <i>Tobie, Polsko, na śmierć i na życie! Mogiły Powstańców Wielkopolskich poległych i zmarłych w latach 1918-1920</i>. Poznań-Warszawa 2018. 	<p>Jacenty Janek, ur. 24 sierpnia 1881 r., służył w stopniu kaprała w 1. Opalenickiej Kompanii 3. Batalionu Grupy Zachód. Poległ 11 stycznia 1919 r. o godz. 14:30 w Zbąszyniu, rozstrzelany przez oddziały Grenzschtutzu za udział w ataku powstańców na miasto.</p> <p>Publikacja <i>Jak powstał i działał Heimatschutz</i> podaje, że Jacenty Janek został rozstrzelany za to, że będąc polskim urzędnikiem prowadził oddziały powstańcze podczas walk o Zbąszyń, jednakże ten zarzut okazał się nieprawdziwy (Bibliografia poz. 3).</p> <p>Franciszek Kalek, ur. w 1893 r., służył w stopniu szeregowego w 1 Opalenickiej Kompanii 3 Batalionu Grupy Zachód, zginął 11.1.1919 r. w Zbąszyniu. <u>Lista Jabłońskiego wskazuje jako miejsce jego pochówku zbiorowy grób w Opalenicy, jednak na pomniku nagrobnym w Opalenicy nie ma takiego nazwiska, zaś inskrypcja na grobie w Zbąszyniu ma charakter upamiętniający, stąd wątpliwość co do miejsca pochowania.</u></p>
	Załączniki	
	1. Zdjęcia grobu i cmentarza – zdjęcia cyfrowe – stan na 13.05.2026 r.	
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis): Adam S. Kaczmarek, fot.: Adam S. Kaczmarek, czerwiec 2017. / Aktualizacja Bartosz Biegała 30.06.2026 r. /		